

Olovlig befattning med narkotikaprekursorer

Sammanfattning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens proposition 2005/06:42 Olovlig befattning med narkotikaprekursorer.

I propositionen övervägs behovet av lagändringar för att genomföra EU:s rambeslut om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel. Rambeslutet innehåller bestämmelser om handel med narkotika och narkotikaprekursorer, dvs. ämnen som kan användas vid framställning av narkotika.

För att Sverige fullt ut skall uppfylla åtagandena enligt rambeslutet föreslås i propositionen att ett nytt brott med tre gradinledningar – olovlig befattning med narkotikaprekursorer av normalgraden, ringa brott och grovt brott – införs i narkotikastrafflagen. I propositionen föreslås även att försök till det nya brottet i princip skall vara straffbart. Också anstiftan och medhjälp skall som huvudregel vara straffbart. Vidare föreslås vissa ändringar i narkotikastrafflagens regler om förverkande.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2006.

Det har inte väckts någon motion med anledning av propositionen.

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag.

I ärendet finns ett särskilt yttrande (m).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Bakgrund	4
Ärendet och dess beredning	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	6
Narkotikaprekursorer	6
Särskilt yttrande	8
Narkotikaprekursorer (m)	8
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10
<i>Bilaga 3</i>	
Rambeslutet om olaglig narkotikahandel	13
<i>Bilaga 4</i>	
Uttalande av rådet	20

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Narkotikaprekursorer

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i narkotikastrafflagen (1968:64). Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:42.

Stockholm den 24 januari 2006

På justitieutskottets vägnar

Rolf Olsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Rolf Olsson (v), Margareta Persson (s), Beatrice Ask (m), Lennart Nilsson (s), Jeppe Johnsson (m), Göran Norlander (s), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Joe Frans (s), Kerstin Andersson (s), Leif Björnlod (mp), Christer Erlandsson (s), Hillevi Engström (m), Karin Granbom (fp), Christer Engelhardt (s), Olle Sandahl (kd) och Ameer Sachet (s).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Enligt artikel 29 i fördraget om Europeiska unionen skall unionens mål vara att ge medborgarna en hög säkerhetsnivå med frihet, säkerhet och rättvisa genom att bl.a. utforma gemensamma insatser på områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete. Målet skall uppnås genom förebyggande och bekämpande av brottslighet, vare sig denna är organiserad eller ej, särskilt vad avser terrorism, människohandel och brott mot barn, olaglig narkotikahandel och olaglig vapenhandel, korruption och bedrägeri, genom bl.a. tillnärmning av straffrättsliga regler i medlemsstaterna.

Enligt artikel 31.1 e skall det straffrättsliga samarbetet omfatta gradvisa beslut om åtgärder som fastställer minimiregler avseende brottsrekvisit och påföljder på områdena organiserad brottslighet, terrorism och olaglig narkotikahandel.

Artikel 34.2 b anger att rådet genom ett enhälligt beslut, på initiativ av en medlemsstat eller kommissionen, fattar rambeslut om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar. Rambesluten skall vara bindande för medlemsstaterna när det gäller de resultat som skall uppnås, men skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt.

Ärendet och dess beredning

År 2001 lade kommissionen fram ett förslag till rambeslut om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel (EGT C 304 E, 30.10.2001, s. 172–175). Syftet med förslaget var att tillnärma medlemsstaternas lagstiftning när det gäller olaglig narkotikahandel. En faktrapomemoria upprättades och överlämnades till riksdagen (2001/02: FPM31).

Europaparlamentet yttrade sig över kommissionens förslag den 25 april 2002 (EUT C 131 E, 05.06.2003, s. 98–103).

Vid rådet för rättsliga och inrikes frågor den 27 november 2003 nåddes en politisk överenskommelse om innehållet i rambeslutet. Vid mötet beslutades även att Europaparlamentet skulle ges förnyat tillfälle att yttra sig över den politiskt överenskomna texten. Rambeslutet hade dessförinnan diskuterats vid rådsmöten den 13 juni och den 14 oktober 2002. Europaparlamentet antog ett yttrande över den texten den 9 mars 2004 (EUT C 102 E, 28.04.2004, s. 479–480).

Regeringen har under förhandlingsarbetet fortlöpande informerat och samrått med riksdagen.

På förslag av justitieutskottet godkände riksdagen ett utkast till rambeslut den 19 juni 2004 (prop. 2003/04:147, bet. JuU29, rskr. 280).

Därefter antogs rambeslutet vid rådet för rättsliga och inrikes frågor den 25 oktober 2004. I samband med antagandet gjorde rådet ett uttalande som togs till rådets protokoll. Medlemsstaterna skall genomföra bestämmelserna i rambeslutet senast den 12 maj 2006.

Rambeslutet i svensk version finns i *bilaga 3*. Rådets uttalande finns i *bilaga 4*.

Inom Justitiedepartementet har upprättats en departementspromemoria, Olovlig befattning med narkotikaprekursorer, EU:s rambeslut om olaglig narkotikahandel (Ds 2005:14). Promemorian har remissbehandlats. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Justitiedepartementet (dnr Ju2005/4383/L5).

Lagrådet, som granskat de lagförslag som regeringen har arbetat fram, har lämnat förslagen utan erinran. Regeringens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen övervägs behovet av lagändringar för att genomföra EU:s rambeslut om minimibestämmelser för brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel. Rambeslutet innehåller bestämmelser om vilka handlingar som skall vara straffbelagda som brott i samband med handel med narkotika och narkotikaprekursorer, dvs. ämnen som kan användas vid framställning av narkotika. Dessutom finns bestämmelser om bl.a. påföljder för brotten, ansvar och påföljder för juridiska personer samt domsrätt.

För att Sverige fullt ut skall uppfylla åtagandena enligt rambeslutet krävs ett utvidgat straffansvar. Regeringen föreslår att ett nytt brott med tre gradindelningar – olovlig befattning med narkotikaprekursorer av normalgraden, ringa brott och grovt brott – införs i narkotikastrafflagen. I propositionen föreslås även att försök till det nya brottet i princip skall vara straffbart. Också anstiftan och medhjälp skall som huvudregel vara straffbart. Vidare föreslås vissa ändringar i narkotikastrafflagens regler om förverkande.

I propositionen görs bedömningen att gällande svensk rätt uppfyller rambeslutets bestämmelser i övrigt. Sverige bör utnyttja en möjlighet att inte tillämpa en viss domsrättsregel och lämna underrättelse om detta.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2006.

Utskottets överväganden

Narkotikaprekursorer

Utskottets förslag i korthet

I detta avsnitt behandlas lagförslagen i propositionen. Utskottet föreslår att riksdagen antar propositionen.

Jämför särskilt yttrande (m).

Rambeslutet syftar till att möjliggöra en samlad insats på unionsnivå i kampen mot olaglig narkotikahandel. Genom rambeslutet skapas gemensamma minimiregler i medlemsstaterna när det gäller bl.a. vilka handlingar som skall vara straffbara och vilka straffrättsliga påföljder som dessa gärningar skall leda till.

I rambeslutets ingress anges bl.a. att enligt subsidiaritetsprincipen bör EU:s insatser inriktas på de allvarligaste typerna av narkotikabrott. Rambeslutet innehåller bl.a. bestämmelser om definitioner av begreppen narkotika och prekursorer, dvs. ämnen som kan användas vid framställning av narkotika (artikel 1), vilka gärningar som skall vara straffbara som brott i samband med olaglig handel med narkotika och prekursorer (artikel 2), anstiftan, medhjälp och försök till brott (artikel 3) samt om straffrättsliga påföljder och förverkande (artikel 4). Det finns också bestämmelser om bl.a. vissa särskilda förmildrande omständigheter (artikel 5), ansvar och påföljder för juridiska personer (artiklarna 6 och 7) samt om behörighet och åtal (artikel 8).

Efter en genomgång och analys av gällande svenska bestämmelser på området gör regeringen i propositionen bedömningen att svensk rätt i de flesta avseenden uppfyller åtagandena i rambeslutet. Det finns dock vissa situationer rörande olovlig hantering av narkotikaprekursorer som skall vara straffbelagda enligt rambeslutets bestämmelser men som inte är kriminaliserade i svensk rätt. För att rambeslutets bestämmelser om straffbara handlingar fullt ut skall uppfyllas föreslår regeringen att ett nytt brott, olovlig befattning med narkotikaprekursorer, förs in i narkotikastrafflagen och att försök till detta brott kriminaliseras.

Utskottet delar regeringens bedömning såvitt gäller den svenska lagstiftningens överensstämmelse med rambeslutets bestämmelser och även bedömningen att ett nytt brott bör införas i narkotikastrafflagen.

Enligt rambeslutet skall vissa uppsåtliga förfaranden med narkotikaprekursorer vara straffbelagda, nämligen tillverkning, transport och distribution när prekursorerna skall användas för olaglig framställning eller tillverkning av narkotika. Rambeslutet innehåller emellertid endast minimiregler, vilket innebär att ytterligare gärningar avseende narkotikaprekursorer

rer kan kriminaliseras. Regeringen gör i propositionen den bedömningen att i princip all befattning med prekursorer som är avsedda för narkotikaframställning måste anses straffvärd. Det nya brottet – olovlig befattning med narkotikaprekursorer – skall därför enligt förslaget omfatta uppsåtlig överlåtelse, framställning, förvärv, anskaffning, bearbetning, förpackning, transport och annan liknande befattning med narkotikaprekursorer som är avsedda för olovlig framställning av narkotika samt uppsåtlig förvaring, innehav och annan befattning med sådana narkotikaprekursorer. Brottet delas in i tre grader, olovlig befattning med narkotikaprekursorer av normalgraden, ringa brott och grovt brott. Straffskalan för brott av normalgraden skall vara fängelse i högst två år, för ringa brott böter eller fängelse i högst sex månader och för grovt brott fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Försök, anstiftan och medhjälp till olovlig befattning med narkotikaprekursorer av de tre graderna skall kriminaliseras i fråga om överlåtelse, framställning, förvärv, anskaffning, bearbetning, förpackning, transport och annan liknande befattning. Narkotikaprekursorer skall kunna förverkas som brottsobjekt. Bestämmelserna om förverkande och beslag vid narkotikabrott skall också i övrigt i princip gälla vid olovlig befattning med narkotikaprekursorer.

Utskottet anser att den ökande narkotikahandeln är ett av de största problem som EU står inför. För att effektivt kunna bekämpa narkotikabrottsligheten är det därför nödvändigt att vidta åtgärder inte bara mot narkotikahanteringen och narkotikamissbruket i sig utan även mot den olagliga framställningen av narkotika. När nu befattning med narkotikaprekursorer skall straffbeläggas som ett nytt brott, finns det enligt utskottet mot denna bakgrund skäl att straffbelägga inte endast de förfaranden som anges i rambeslutet utan alla förfaranden som kan anses straffvärda. Detta ligger också i linje med den svenska – i en internationell jämförelse stränga – narkotikastrafflagstiftningen i övrigt. Utskottet tillstyrker således propositionen.

Särskilt yttrande

Narkotikaprekursorer (m)

Beatrice Ask (m), Jeppe Johnsson (m) och Hillevi Engström (m) anför:

Vi moderater har länge arbetat för att åstadkomma en utvidgad kriminalisering av olovlig hantering av narkotikaprekursorer av det slag som regeringen nu föreslår. Enligt vår mening har det dröjt onödigt länge innan en sådan kriminalisering nu äntligen kommer till stånd.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2005/06:42 Olovlig befattningsmedel med narkotikaprekursorer:

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i narkotikastrafflagen (1968:64).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i narkotikastrafflagen (1968:64)

Härigenom föreskrivs i fråga om narkotikastrafflagen (1968:64)

dels att 4–7 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas två nya paragrafer, 3 b och 9 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 b §

Den som uppsåtligen

1. överlåter, framställer, förvarar, anskaffar, bearbetar, förpackar, transporterar eller tar annan liknande befattning med narkotikaprekursorer som är avsedda för olovlig framställning av narkotika, eller

2. förvarar, innehar eller tar annan befattning med sådana narkotikaprekursorer

döms för olovlig befattning med narkotikaprekursorer till fängelse i högst två år.

Om brottet med hänsyn till arten och mängden narkotika som avses framställas samt övriga omständigheter är att anse som ringa, döms till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är att anse som grovt, döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömningen av om brottet är grovt skall det särskilt beaktas om brottet har utgjort ett led i en verksamhet som har bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt, avsett framställning av särskilt stor mängd narkotika eller annars varit av särskilt farlig eller hänsynslös art.

4 §¹

För försök eller förberedelse till narkotikabrott eller grovt narkotikabrott liksom för stämpling till narkotikabrott, som inte är att anse som ringa, eller till grovt narkotikabrott döms, om gärningen avser annan be-

¹ Senaste lydelse 2000:1228.

fattning än som avses i 1 § första stycket 6, till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

För försök till olovlig befattning med narkotikaprekursorer döms, om gärningen avser annan befattning än som avses i 3 b § första stycket 2, till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

5 §²

Har flera medverkat till brott som avses i 1–4 §§ och innefattar gärningen inte endast befattning enligt 1 § första stycket 6, gäller bestämmelserna i 23 kap. brottsbalken.

Har flera medverkat till brott som avses i 1–4 §§ och innefattar gärningen inte endast befattning enligt 1 § första stycket 6 *eller* 3 b § första stycket 2, gäller bestämmelserna i 23 kap. brottsbalken.

6 §³

Narkotika som har varit föremål för brott enligt denna lag skall förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för narkotikan får dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av sådant brott skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller vad någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett sådant brott eller värdet av det mottagna, om mottagandet utgör brott enligt denna lag.

Narkotika som har varit föremål för brott enligt denna lag skall förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för narkotikan får dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av sådant brott skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller vad någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett sådant brott eller värdet av det mottagna, om mottagandet utgör brott enligt denna lag. *Vad som nu sagts om narkotika gäller även narkotikaprekursorer.*

Egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt denna lag får förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det annars finns särskilda skäl. Detsamma gäller

1. egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt denna lag, om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse eller stämpling, samt

2. egendom med vilken har tagits befattning som utgör brott enligt denna lag.

I stället för sådan egendom som avses i andra stycket får dess värde förklaras förverkat.

Påträffas injektionssprutor eller kanyler, som kan användas för insprutning i människokroppen, eller andra föremål, som är särskilt ägnade

² Senaste lydelse 2000:1228.

³ Senaste lydelse 2005:290.

att användas för missbruk av eller annan befattning med narkotika, hos någon som har begått brott enligt denna lag eller i ett utrymme som disponeras av honom eller i förbindelse med narkotika som har varit föremål för brott enligt denna lag, skall föremålen, oavsett vem de tillhör, förklaras förverkade, om det inte är uppenbart oskäligt.

7 §⁴

Angående beslag av egendom, som kan *antagas* vara förverkad enligt 6 §, gäller bestämmelserna om beslag i rättegångsbalken med följande avvikelser.

Bestämmelserna i 2 § 1 och 3 § lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m.m. skall tillämpas på motsvarande sätt då beslag har skett av narkotika eller egendom som avses i 6 § fjärde stycket denna lag. Tiden för att anmäla missnöje skall dock räknas från dagen för förordnandet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om förfarandet med narkotika som tagits i beslag.

Angående beslag av egendom, som kan *antas* vara förverkad enligt 6 §, gäller bestämmelserna om beslag i rättegångsbalken med följande avvikelser.

Bestämmelserna i 2 § 1 och 3 § lagen (1958:205) om förverkande av alkoholhaltiga drycker m.m. skall tillämpas på motsvarande sätt då beslag har skett av narkotika, *narkotikaprekursorer* eller egendom som avses i 6 § fjärde stycket denna lag. Tiden för att anmäla missnöje skall dock räknas från dagen för förordnandet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om förfarandet med narkotika *och narkotikaprekursorer* som tagits i beslag.

9 §

Med narkotikaprekursorer förstås i denna lag ämnen som kan användas vid framställning av narkotika och som är förtecknade enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 273/2004 av den 11 februari 2004 om narkotikaprekursorer⁵ eller rådets förordning (EG) nr 111/2005 av den 22 december 2004 om regler för övervakning av handeln med narkotikaprekursorer mellan gemenskapen och tredjeländer⁶.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2006.

⁴ Senaste lydelse 2005:290.

⁵ EUT L 047, 18.2.2004, s. 1 (Celex 32004R0273).

⁶ EUT L 022, 26.1.2005, s. 1 (Celex 32005R0111).

BILAGA 3

Rambeslutet om olaglig narkotikahandel

Rambeslutet om olaglig narkotikahandel

RÅDETS RAMBESLUT 2004/757/RIF
av den 25 oktober 2004
om minimibestämmelser för
brottsrekvisit och påföljder för olaglig narkotikahandel

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 31 e och artikel 34.2 b i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande², och

av följande skäl:

(1) Den olagliga narkotikahandeln utgör ett hot mot unionsmedborgarnas hälsa, säkerhet och livskvalitet samt mot medlemsstaternas lagliga ekonomi, stabilitet och säkerhet.

(2) Behovet av en lagstiftningsinsats för att bekämpa den olagliga narkotikahandeln har erkänts i bland annat rådets och kommissionens handlingsplan, antagen av rådet (rättsliga och inrikes frågor) den 3 december 1998 i Wien, om bästa sätt att genomföra bestämmelserna i Amsterdamfördraget om upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa³, slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999, särskilt punkt 48, Europeiska unionens strategi för narkotikabekämpning (2000–2004) som godkändes av Europeiska rådet i Helsingfors den 10–12 december 1999 och Europeiska unionens handlingsplan för narkotikabekämpning (2000–2004) som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Santa Maria da Feira den 19 och 20 juni 2000.

(3) Det är nödvändigt att anta minimiregler för brottsrekvisit för olaga handel med narkotika och prekursorer, vilket möjliggör en samlad insats på unionsnivå i kampen mot denna handel.

(4) Enligt subsidiaritetsprincipen bör Europeiska unionens insatser inriktas på de allvarligaste typerna av narkotikabrott. Att vissa typer av företeelser som rör privat konsumtion utesluts från detta rambesluts räckvidd utgör inte något ställningstagande från rådet angående hur medlemsstaterna bör behandla sådana fall i sin nationella lagstiftning.

(5) De påföljder som medlemsstaterna skall föreskriva bör vara effektiva, proportionerliga och avskräckande, och de bör omfatta frihetsstraff. När påföljdsnivån skall fastställas bör hänsyn tas till sådana faktiska omständigheter som vilka mängder och vilken typ av narkotika som är föremål för den olagliga handeln och huruvida brottet begåtts inom ramen för en kriminell organisation.

¹ EGT C 304 E, 30.10.2001, s. 172.

² Yttrande avgivet den 9 mars 2004 (EUT C 102 E, 28.04.2004, s. 479–480).

³ EGT C 19, 23.1.1999, s. 1.

(6) Medlemsstaterna bör tillåtas införa bestämmelser om en lindring av påföljderna om gärningsmannen gett behöriga myndigheter värdefull information.

(7) Det är nödvändigt att vidta åtgärder som gör det möjligt att förverka vinning av de brott som avses i detta rambeslut.

(8) Åtgärder bör vidtas för att garantera att juridiska personer skall kunna ställas till ansvar för brott som avses i detta rambeslut och som begås för deras räkning.

(9) Hur effektiva de ansträngningar som vidtas för att bekämpa olaglig narkotikahandel blir, beror i huvudsak på hur nationella åtgärder harmoniseras vid genomförandet av detta rambeslut.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Definitioner

I detta rambeslut används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. *narkotika*: alla ämnen som omfattas av följande FN-konventioner:
 - a) Konventionen från 1961 ersättande äldre konventioner rörande narkotika (i dess ändrade lydelse enligt protokollet från 1972).
 - b) Konventionen om psykotropa ämnen, Wien 1971. Därutöver inbegrips ämnen som kontrolleras inom ramen för gemensam åtgärd 97/396/RIF om informationsutbyte, riskbedömning och kontroll av nya syntetiska droger⁴.
2. *prekursorer*: alla ämnen som är förtecknade i gemenskapslagstiftningen och som sätter de skyldigheter i kraft som följer av artikel 12 i Förenta nationernas konvention av den 20 december 1988 mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen.
3. *juridisk person*: varje enhet som har denna status enligt tillämplig nationell lagstiftning, undantaget stater eller andra offentliga organ när de utövar sina offentliga maktbefogenheter samt offentliga internationella organisationer.

Artikel 2

Brott i samband med handel med narkotika och prekursorer

1. Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att följande handlingar beläggs med straff när de begås uppsåtligen och orättmätigt:

⁴ EGT L 167, 25.6.1997, s. 1.

- a) Framställning, tillverkning, extraktion, beredning, erbjudande, utbudande till försäljning, distribution, försäljning, överlåtelse av varje slag, förmedling, försändelse, transitering, transport, import eller export av narkotika.
- b) Odling av opiumvallmo, kokabuske eller cannabisväxt.
- c) Innehav eller köp av narkotika i något av de syften som anges under led a.
- d) Tillverkning, transport eller distribution av prekursorer, där den som ägnar sig åt detta är medveten om att prekursorerna skall användas i eller för olaglig framställning eller tillverkning av narkotika.

2. De handlingar som avses i punkt 1 skall inte ingå i detta rambesluts tillämpningsområde, om gärningsmännen har handlat endast i syftet deras egen privata konsumtion så som den definieras i nationell lagstiftning.

Artikel 3

Anstiftan, medhjälp och försök till brott

- 1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att anstiftan, medhjälp eller försök till något av de brott som avses i artikel 2 skall betraktas som brott.
- 2. En medlemsstat får från straffrättsligt ansvar utesluta försök att erbjuda eller bereda narkotika enligt artikel 2.1 a samt försök att inneha narkotika enligt artikel 2.1 c.

Artikel 4

Påföljder

- 1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de brott som definieras i artiklarna 2 och 3 beläggs med effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder.

Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de brott som avses i artikel 2 beläggs med straffrättsliga påföljder med ett maximalt frihetsstraff på minst ett till tre års fängelse.

- 2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de brott som avses i artikel 2.1 a, b och c beläggs med straffrättsliga påföljder med ett maximalt frihetsstraff på minst fem till tio års fängelse i samtliga de fall då följande omständigheter föreligger:

- a) Brottet avser stor mängd narkotika.
- b) Brottet avser narkotika av typer som är de mest hälsovådliga, eller har förorsakat betydande skador på många människors hälsa.
- 3. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de brott som avses i punkt 2 beläggs med straffrättsliga påföljder med ett maximalt frihetsstraff på minst tio år, när brottet har

begåtts inom ramen för en kriminell organisation enligt definitionen i gemensam åtgärd 98/733/RIF av den 21 december 1998 om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott⁵.

4. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de brott som avses i artikel 2.1 d beläggs med straffrättsliga påföljder med ett maximalt frihetsstraff på minst fem till tio år, när brottet har begåtts inom ramen för en kriminell organisation enligt definitionen i gemensam åtgärd 98/733/RIF och prekursorerna är avsedda att användas i eller för framställning eller tillverkning av narkotika under sådana omständigheter som avses i punkt 2 a eller b.

5. Utan att det påverkar rättigheterna för brottsoffer eller annan tredjepart i god tro skall varje medlemsstat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att göra det möjligt att förverka de ämnen som varit föremål för de brott som avses i artiklarna 2 och 3, de hjälpmedel som har använts eller är avsedda att användas för sådana brott och vinning av dessa brott eller att beslagta egendom vars värde motsvarar sådan vinning eller sådana ämnen eller hjälpmedel.

Orden "förverkande", "hjälpmedel", "vinning" och "egendom" skall ha samma innebörd som i artikel 1 i Europarådets konvention från 1990 om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott.

Artikel 5

Särskilda omständigheter

Utan hinder av vad som anges i artikel 4 får varje medlemsstat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att de påföljder som anges i artikel 4 skall kunna lindras, om gärningsmannen

- a) tar avstånd från brottslig verksamhet inom området narkotikahandel och handel med prekursorer, och
- b) förser administrativa eller rättsliga myndigheter med uppgifter som de inte skulle ha kunnat erhålla på annat sätt och som hjälper dem att
 - i) förebygga eller mildra effekterna av brottet,
 - ii) identifiera eller väcka åtal mot de övriga gärningsmännen,
 - iii) finna bevis, eller
 - iv) förebygga ytterligare sådana brott som anges i artiklarna 2 och 3.

Artikel 6

Juridiska personers ansvar

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar för något av de brott som avses i artiklarna 2 och 3, när dessa begås till deras förmån av

⁵ EGT L 351, 29.12.1998, s. 1.

personer som antingen agerar enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation och har en ledande ställning inom organisationen grundad på

- a) befogenhet att företräda den juridiska personen,
- b) befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar,
- c) befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.

2. Förutom i de fall som avses i punkt 1 skall varje medlemsstat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar, när brister i den övervakning eller kontroll som skall utföras av en sådan person som avses i punkt 1 har gjort det möjligt för en person som är underställd den juridiska personen att till dennes förmån begå något av de brott som avses i artiklarna 2 och 3.

3. De juridiska personernas ansvar enligt punkterna 1 och 2 skall inte utesluta lagföring av fysiska personer som är gärningsmän, anstiftare eller medhjälpare till de brott som avses i artiklarna 2 och 3.

Artikel 7

Påföljder för juridiska personer

1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer som ställts till ansvar i enlighet med artikel 6.1 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder, som skall innefatta bötesstraff eller administrativa avgifter samt eventuellt andra påföljder, till exempel

- a) frångående av rätt till skattelättnad eller andra förmåner eller offentligt stöd,
- b) tillfälligt eller permanent näringsförbud,
- c) rättslig övervakning,
- d) rättsligt beslut om upplösning av verksamheten,
- e) tillfällig eller permanent stängning av de anläggningar som har använts för att begå brottet,
- f) i enlighet med artikel 4.5 förverkande av ämnen som är föremål för de brott som avses i artiklarna 2 och 3, de hjälpmedel som har använts eller är avsedda att användas för sådana brott och vinning av dessa brott eller beslag av egendom vars värde motsvarar sådan vinning eller sådana ämnen eller hjälpmedel.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer som ställts till ansvar i enlighet med artikel 6.2 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder eller åtgärder.

Artikel 8

Behörighet och åtal

1. Varje medlemsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa sin behörighet vid de brott som avses i artiklarna 2 och 3, om

- a) brottet helt eller delvis har begåtts på medlemsstatens territorium,
- b) gärningsmannen är medborgare i medlemsstaten, eller
- c) brottet har begåtts till förmån för en juridisk person som är etablerad på medlemsstatens territorium.

2. En medlemsstat får besluta att inte tillämpa, eller endast i särskilda fall eller under särskilda omständigheter tillämpa bestämmelserna om behörighet i punkt 1 b och c, om brottet har begåtts utanför dess territorium.

3. En medlemsstat vars lagstiftning inte medger utlämning av de egna medborgarna skall vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa sin behörighet vid de brott som avses i artiklarna 2 och 3 och i förekommande fall väcka åtal för dessa brott, när de har begåtts av en av dess egna medborgare utanför dess territorium.

4. De medlemsstater som beslutar att tillämpa punkt 2 skall underrätta rådets generalsekretariat och kommissionen, i förekommande fall med uppgift om i vilka särskilda fall eller under vilka särskilda omständigheter beslutet skall tillämpas.

Artikel 9

Genomförande och rapporter

1. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i detta rambeslut senast den 12 maj 2006.

2. Medlemsstaterna skall, inom den tidsfrist som anges i punkt 1, till rådets generalsekretariat och kommissionen överlämna texten till de bestämmelser genom vilka skyldigheterna enligt detta rambeslut införlivas med deras nationella lagstiftning. Kommissionen skall senast den 12 maj 2009 lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om hur genomförandet av rambeslutet fungerar, inklusive vilka konsekvenser det har haft för det rättsliga samarbetet på området olaglig narkotikahandel. På grundval av denna rapport skall rådet senast inom sex månader efter överlämnandet av rapporten bedöma om medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta rambeslut.

Artikel 10

Territoriell tillämpning

Detta rambeslut skall tillämpas på Gibraltar.

Artikel 11*Ikraftträdande*

Detta rambeslut träder i kraft dagen efter dess offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Luxemburg den 25 oktober 2004.

På rådets vägnar
R. VERDONK
Ordförande

BILAGA 4

Uttalande av rådet

Uttalande av rådet i samband med antagandet av rambeslutet.

Olaglig narkotikahandel är ett avskyvärt brott som rådet har för avsikt att bekämpa på alla sätt. Rådet fördömer alla former av olaglig narkotikahandel och betraktar detta rambeslut som ett första och mycket viktigt steg i den intensifierade kampen mot olaglig narkotikahandel.

Rådet betonar därför vikten av att inta en fast hållning mot olaglig narkotikahandel på alla nivåer och understryker behovet av en gränsöverskridande och konsekvent taktik i kampen mot olaglig narkotikahandel. Rådet betonar också det inbördes förhållandet mellan lagstiftningen i alla medlemsstater och understryker vikten av att avvärja företeelsen *narkotikaturism*.